สรุปผลการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒
วันศุกร์ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๐.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ชั้น ๓ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล

รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันศุกร์ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ พร้อมด้วยนายชำนิ ศักดิเศรษฐ์ ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี ได้รับมอบหมายจากรองนายกรัฐมนตรี (จุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) ให้ทำหน้าที่เป็นรองประธานฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายวราวุธ ศิลปอาชา) นายสมเกียรติ ประจำวงษ์ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรรมการ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๓ คน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๙ หน่วยงาน เข้าร่วมประชุม มีการพิจารณาและรับทราบเรื่องต่าง ๆ พร้อมทั้งได้มอบนโยบายและข้อสั่งการ รายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา ๔ เรื่อง ได้แก่

๑.๑ แผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี

(๑) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ขององค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.) ได้เสนอแผนปฏิบัติการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อให้ กนช.พิจารณาเห็นชอบใช้เป็นกรอบการดำเนินงานและจัดสรรงบประมาณด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียแล้ว โดยมีกรอบการดำเนินงาน ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๖๘) ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ๑๙๙ แห่ง สามารถบำบัดน้ำเสียได้ ๐.๔๐ ล้าน ลบ.ม.ต่อวัน งบประมาณลงทุน ๑๕,๔๑๘ ล้านบาท

ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๙-๒๕๗๙) ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ๒๕๖ แห่ง สามารถบำบัดน้ำเสียได้ ๐.๕๙ ล้าน ลบ.ม. ต่อวัน งบประมาณลงทุน ๒๒,๐๑๒ ล้านบาท

ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๗๔-๒๕๘๐) ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ๓๒๕ แห่ง สามารถบำบัดน้ำเสียได้ ๐.๗๑ ล้าน ลบ.ม.ต่อวัน งบประมาณลงทุน ๒๓,๐๑๐ ล้านบาท

รวมจำนวนระบบบำบัดน้ำเสียที่ต้องทำการก่อสร้างทั้งสิ้น ๗๘๐ แห่ง สามารถบำบัดน้ำเสียได้ ๑.๗๐ ล้าน ลบ.ม. ต่อวัน โดยพื้นที่เป้าหมายทั้งหมดอยู่ในแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมและพอใช้

ซึ่งแผนดังกล่าวคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้เห็นชอบในหลักการ และมีความเห็น ดังนี้ ๑) ให้ อจน.ดำเนินการตามขั้นตอน กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เป็นการถ่ายโอนภารกิจ ต้องเสนอให้ อปท. พิจารณาให้ความเห็นชอบ หรือจัดทำกรอบความร่วมมือ (MOU) เพื่อเป็นไปตาม พ.ร.บ.การกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. พ.ศ.๒๕๔๒ และ ๒) โครงการที่มีวงเงินเกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท ให้ อจน.เสนอให้ กนช.พิจารณาอีกครั้งหนึ่งก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ที่ประชุม กนช. มีข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ

๑. เห็นด้วย ให้เสนอเป็นแผนปฏิบัติการ ทั้งนี้ หากพื้นที่ใดที่ไม่มีเอกชนสนใจลงทุนหรือท้องถิ่นยังไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการ ให้ อจน. ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ เป็นหน่วยดำเนินการ เนื่องจากมีศักยภาพมากกว่าท้องถิ่น สามารถไปต่อยอดดำเนินการในพื้นที่อื่น ๆ ได้

๒. เห็นควรน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย มาเป็นส่วนหนึ่งในแนวทางการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ของ อจน. เช่น

การใช้เทคโนโลยีที่เรียบง่าย ต้นทุนต่ำ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ ตัวอย่างเช่น โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

มติที่ประชุม

๑. เห็นชอบในหลักการแผนปฏิบัติการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๒. ให้ อจน. นำความเห็นของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและ กนช. ไปดำเนินการ

(๒) โครงการเพื่อการพัฒนา ปี ๒๕๖๒ และ ปี ๒๕๖๓ ของการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ได้เสนอโครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบผลิต ระบบส่งน้ำ และระบบจ่ายน้ำประปาในพื้นที่ที่ประสบปัญหาให้สามารถบริการน้ำประปาแก่ประชาชนได้เพิ่มขึ้นในอีก ๑๐ ปี ข้างหน้าอย่างพอเพียง โดยมีโครงการเพื่อการพัฒนาปี ๒๕๖๒ จำนวน ๕ โครงการ วงเงิน ๒,๑๒๑.๑๔ ล้านบาท และโครงการฯ ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๙ โครงการ วงเงิน ๙,๖๒๙.๙๙ ล้านบาท เมื่อโครงการก่อสร้างแล้วเสร็จ จะมีกำลังการผลิตเพิ่มขึ้นอีก ๕๑๓,๙๖๐ ลบ.ม./วัน และสามารถให้บริการผู้ใช้น้ำเพิ่มขึ้นอีก ๔๕๓,๕๘๓ ราย (ประมาณ ๗๒๙,๕๔๒ คน)

ซึ่งโครงการดังกล่าวคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้เห็นชอบในหลักการ และมีความเห็นดังนี้ ๑) เห็นควรให้ กปภ. จัดทำรายละเอียดของแผนปฏิบัติการเพิ่มเติมให้ครบทุกแผนงานที่ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทฯน้ำ ทั้ง ๕ แผนงาน ๒) ให้ กปภ. ประสานกับหน่วยงานที่ดูแลแหล่งน้ำต้นทุน เพื่อให้การจัดสรรน้ำมีความชัดเจน และต้องมีแหล่งน้ำสำรองของตนเอง และ ๓) ให้ กปภ. เร่งรัดดำเนินการในพื้นที่ EEC พร้อมจัดหาแหล่งน้ำสำรอง ทั้งนี้ โครงการที่จะขอตั้งในปี ๒๕๖๔ หากมีรายการที่มีวงเงินเกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท ต้องเสนอ กนช. ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

ที่ประชุม กนช. มีข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ

๑. โครงการเพื่อการพัฒนา ปี ๒๕๖๒ ของ กปภ. ที่ได้รับการบรรจุไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แล้ว ให้เร่งดำเนินการตามระเบียบพัสดุเป็นการเร่งด่วน เนื่องจากกระทรวงการคลังได้มีหนังสือแจ้งเวียนให้เริ่มดำเนินการในกระบวนการ โดยจะลงนามในสัญญาได้เมื่อได้รับการจัดสรร

๒. โครงการเพื่อการพัฒนา ปี ๒๕๖๓ ของ กปภ. ขอให้เตรียมความพร้อมทั้งเรื่องรูปแบบรายการ พื้นที่ และเรื่องอื่น ๆ ให้ครบถ้วนเรียบร้อย เพื่อให้มีความพร้อมในการขอตั้งงบประมาณ ปี ๒๕๖๔

มติที่ประชุม

๑. เห็นชอบในหลักการโครงการเพื่อการพัฒนา ปี ๒๕๖๒ และปี ๒๕๖๓ ของ กปภ.

๒. ให้ กปภ. นำความเห็นของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และ กนช. ไปดำเนินการด้วย

๑.๒ แผนงานโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ

(๑) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและการจัดการทรัพยากรน้ำรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ปี ๒๕๖๓-๒๕๘๐ สืบเนื่องจากมติ กนช. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เห็นชอบให้ สทนช. เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนหลักรองรับการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปี สทนช. ได้ศึกษาทบทวนความเพียงพอของการพัฒนาในแต่ละระยะ และจัดทำแผนหลักเพื่อรองรับการพัฒนาในระยะ ๑๐ และ ๒๐ ปี ถึงความต้องการใช้น้ำในภาคอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐ รวมปริมาณความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้น ๖๗๐ ล้าน ลบ.ม./ปี จึงมีความจำเป็นต้องมีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม โดยแบ่งแผนการพัฒนาเป็น๒ ช่วง คือ ช่วงปี ๒๕๖๓ -๒๕๗๐ และช่วงปี ๒๕๗๑ - ๒๕๘๐ เพื่อให้สามารถรองรับความต้องการใช้น้ำได้ถึงปี ๒๕๘๐

๑) แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๗๐ รวมทั้งสิ้น ๓๘ โครงการ งบประมาณ ๕๐,๖๙๑.๑๐ ล้านบาท เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนได้ ๘๗๒.๑๙ ล้าน ลบ.ม.

๒) แผนการบริหารจัดการด้านความต้องการใช้น้ำ ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๘๐ จำนวน ๙ โครงการ/มาตรการ งบประมาณ ๑,๙๒๗.๑๕ ล้านบาท

๓) แผนการป้องกันและบรรเทาอุทกภัย ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๘๐ จำนวน ๒๕ โครงการ งบประมาณ ๔๓,๑๔๑.๖๖ ล้านบาท

๔) แผนการจัดการคุณภาพน้ำ ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๘๐ จำนวน ๓๓ โครงการ งบประมาณ ๔๐,๑๕๖.๕๐ ล้านบาท

๕) มาตรการอื่น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำ ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๘๐ จำนวน ๓ โครงการ งบประมาณ ๑๗๘.๙๙ ล้านบาท

ซึ่งโครงการดังกล่าวคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ได้เห็นชอบในหลักการและมีความเห็น ดังนี้

๑) ให้หน่วยงานเจ้าภาพทั้ง ๑๙ หน่วย เตรียมความพร้อมการศึกษา สำรวจออกแบบ และจัดหาที่ดินเพื่อให้การก่อสร้างเป็นไปตามแผน และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒) แผนงานทางเลือกต้องเร่งจัดเตรียมการดำเนินการให้มีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน เช่น การผลิตน้ำจืดจากน้ำทะเล หรือ การให้สัมปทานเอกชนพัฒนาระบบน้ำสำรองเพื่อรองรับความเสี่ยงกรณีปีน้ำน้อย โดยในส่วนของการผลิตน้ำจืดจากน้ำทะเล ให้ สทนช. ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) ดำเนินการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อกำหนดพื้นที่ดำเนินการ ทั้งนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และเมืองท่องเที่ยวสำคัญ รวมทั้งรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม และหน่วยงานเจ้าภาพ/อปท. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๓. โครงการพัฒนาระบบส่งจ่ายน้ำที่ต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน ต้องมีการพิจารณาตกลงกับหน่วยงานเจ้าของแหล่งน้ำ เพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องกันด้วย

๔. โครงการที่มีวงเงินตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ล้านบาท เมื่อดำเนินการเตรียมความพร้อมเสร็จแล้ว ให้เสนอ กนช. พิจารณาก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๕. ให้ สทนช. บูรณาการแผนงานโครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

ที่ประชุม กนช. มีข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ

๑) แผนเกี่ยวกับการผลิตน้ำจืดจากน้ำทะเล และการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ ในพื้นที่ EEC ควรมีการจัดทำมาตรฐานกลางเรื่องเทคโนโลยีไว้ด้วย เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ EEC และเป็นต้นแบบในการขยายไปทำในพื้นที่อื่น

๒) การใช้ระบบท่อแยก (Separated) ที่แยกท่อระบายน้ำเสียออกจากท่อระบายน้ำฝน จะทำเฉพาะในพื้นที่ส่วนที่เป็นเมืองใหม่ของ EEC ยังไม่ควรใช้บังคับกับส่วนที่เป็นเมืองเก่า เช่น พัทยา โดยจะต้องหาวิธีที่เหมาะสมในการบรรเทาปัญหาต่อไป

๓) ส่วนใหญ่แผนงานเป็นด้านการจัดหา (Supply Side) ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand Side) มีค่อนข้างน้อย ควรให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น เช่น การปรับกฎหมายชี้นำให้ผู้ประกอบการใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นเพื่อส่งเสริมให้มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ให้หน่วยงานที่จะเสนอแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ (ทน. อปท.) และแผนความต้องการใช้น้ำ (อก.) ส่งให้ สทนช. รวบรวมผนวกเป็นแผนฯ EEC และเพื่อให้ สกพอ. พิจารณาเข้าแผนงานบูรณาการ EEC ต่อไป

๕) การสร้างสมดุลน้ำรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยใช้น้ำจากนอกพื้นที่ เช่น แม่น้ำปราจีนบุรี แม่น้ำนครนายก ลุ่มน้ำเจ้าพระยา การบริหารจัดการต้องทำด้วยความระมัดระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงน้ำแล้งซึ่งจะแล้งทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่

มติที่ประชุม

๑) เห็นชอบในหลักการโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและการจัดการทรัพยากรน้ำรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ปี ๒๕๖๓-๒๕๘๐

๒) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำความเห็นของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ และ กนช.ไปดำเนินการ

(๒) แผนหลักการพัฒนาหนองหาร จังหวัดสกลนคร จังหวัดสกลนครร่วมกับ สทนช. และ ชป. จัดทำโครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนหลักการพัฒนาหนองหาร จ.สกลนคร วัตถุประสงค์เพื่อให้มีทิศทางและกรอบแนวทางในการพัฒนาที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน และเป็นแนวทางให้ส่วนราชการต่าง ๆ นำไปดำเนินการต่อไป ประกอบด้วย แผนระยะเร่งด่วน ระยะปานกลาง และระยะยาวครอบคลุมการพัฒนา ๑๐ ปี (ปี ๒๕๖๓-๒๕๗๒) รวม ๖๕ แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ๗,๔๔๕.๒๒ ล้านบาท โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๒ หน่วยงาน มีประเด็นการพัฒนา ๕ ด้าน และมีแผนงานระยะเร่งด่วน ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ งบประมาณ ๑,๘๔๒.๖๖ ล้านบาท สรุปได้ดังนี้

ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ปี ๒๕๖๓-๒๕๗๐ จำนวน ๗ แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ๒๙๓.๓๒ ล้านบาท โดยมีแผนระยะเร่งด่วนในปี ๒๕๖๓ งบประมาณ ๔.๙๒ ล้านบาท

ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๙ จำนวน ๒ แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ๑,๐๖๔.๖๒ ล้านบาท โดยมีแผนดำเนินการในปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕ งบประมาณ ๑๗๐.๐๖ ล้านบาท

ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๙ จำนวน ๑๕ แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ๑,๕๙๕.๒๔ ล้านบาท โดยมีแผนดำเนินการในปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ งบประมาณ ๕๑๘.๐๔ ล้านบาท

ด้านที่ ๔ การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ปี ๒๕๖๓-๒๕๗๐ จำนวน ๒๓ แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ๔,๓๒๘.๘๙ ล้านบาท โดยมีแผนดำเนินการในปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ งบประมาณ ๑,๑๑๖.๔๔ ล้านบาท

ด้านที่ ๕ การบริหารจัดการ ปี ๒๕๖๓-๒๕๗๒ จำนวน ๑๘ แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ๑๖๓.๑๕ ล้านบาท โดยมีแผนดำเนินการในปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ งบประมาณ ๓๓.๒๐ ล้านบาท

ซึ่งแผนดังกล่าวคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ได้เห็นชอบในหลักการและมีความเห็นว่า เพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่ เห็นควรให้หน่วยงานดำเนินการตามกรอบแผนงาน ระยะเร่งด่วนปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ งบประมาณ ๑,๘๔๒.๖๖ ล้านบาท โดยให้เตรียมความพร้อมโครงการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

ที่ประชุม กนช. มีข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ

๑) ควรมีการบูรณาการน้ำทั้งในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทานในการนำน้ำไปเก็บไว้ในพื้นที่ทั้งตอนบนเหนือหนองหารและตอนล่างท้ายหนองหาร

๒) ควรศึกษาการบริหารจัดการน้ำทั้งน้ำใต้ดินและน้ำผิวดินในการแก้ไขปัญหาอุทกภัย โดยพิจารณาความเหมาะสมในการกักเก็บน้ำไว้ใต้ดิน

๓) เห็นควรน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย มาเป็นส่วนหนึ่งในแนวทางการปฏิบัติตามแผนหลักการพัฒนาหนองหาร จังหวัดสกลนคร เช่น การใช้เทคโนโลยีที่เรียบง่าย ต้นทุนต่ำ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ ตัวอย่างเช่น โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

มติที่ประชุม

๑) เห็นชอบในหลักการแผนหลักการพัฒนาหนองหาร จังหวัดสกลนคร ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๗๒ จำนวน ๕ ด้าน วงเงินรวม ๗,๔๔๕.๒๒ ล้านบาท

๒) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ชป./กปภ./กรมโยธาธิการและผังเมือง/กรมประมง/กรมพัฒนาที่ดิน/อปท.ในพื้นที่/สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสกลนคร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสกลนคร/จังหวัดสกลนคร) ดำเนินการตามแผนระยะเร่งด่วน ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ โดยเตรียมความพร้อมให้เป็นตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓) ให้หน่วยงานนำความเห็นของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ และ กนช. ไปดำเนินการ

ข้อสั่งการประธาน

๑) มอบ ชป. เป็นหน่วยงานหลักบูรณาการร่วมกับหน่วยงานใน กษ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการน้ำในหนองหาร

๒) การพัฒนาหนองหาร บริเวณเหนือหนองหารและพื้นที่ต้นน้ำ ให้ ทส. (ทน. ปม. อส.) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนชะลอ หน่วง กักเก็บน้ำ บรรจุรวมในแผนหลัก ส่งให้ สทนช. เพื่อสรุปในภาพรวมก่อนเสนอ ครม.

๓) ให้ ชป. และ ทน. ร่วมศึกษาแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ และเก็บกักน้ำในลำน้ำก่ำและพื้นที่ใกล้เคียง และบูรณาการแผนการศึกษาที่ ชป. กำหนดไว้เดิม เป็นต้น เพื่อให้ครบถ้วนในการจัดการน้ำทั้งระบบ ให้เพิ่มการเก็บกักการชะลอน้ำทั้งพื้นที่เหนือน้ำและท้ายน้ำ

(๓) เป้าหมายแผนงานโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญเพิ่มเติม จากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้มีการกำหนดเป้าหมายการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพพร้อมดำเนินการได้ภายใน ปี ๒๕๖๕ จำนวนทั้งสิ้น ๕๗ โครงการ สามารถเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนได้ ๔,๓๙๘ ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ ๗.๓๔ ล้านไร่ สทนช. ได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เพื่อติดตามและบูรณาการแผนงานโครงการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งที่ประชุมได้เสนอเป้าหมายแผนงานโครงการสำคัญและโครงการขนาดใหญ่เพิ่มเติม จำนวน ๑๑ โครงการ แบ่งเป็น ๕ ประเภท ได้แก่

๑) การผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำหลัก ๑ โครงการ คือ โครงการผันน้ำเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี

๒) บริหารจัดการพื้นที่ลุ่มต่ำน้ำนอง จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ พื้นที่ลุ่มต่ำบางพลวง จังหวัดปราจีนบุรี พื้นที่ลุ่มต่ำลุ่มน้ำยัง จังหวัดร้อยเอ็ด พื้นที่ลุ่มต่ำทั้งเหนือและใต้จังหวัดนครสวรรค์

๓) แผนหลักการพัฒนาบึงและหนองน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ หนองหาร จังหวัดสกลนคร หนองกอมเกาะ จังหวัดหนองคาย หนองกุดทิง จังหวัดบึงกาฬ

๔) การบรรเทาอุทกภัยเมืองสำคัญ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ๙ แผน) พื้นที่ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี (โครงการบรรเทาอุทกภัยพื้นที่ลุ่มน้ำชีล่าง-เซบาย-เซบก และลุ่มน้ำมูลตอนล่าง)

๕) จัดหาแหล่งน้ำรองรับพื้นที่เศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยว จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและการจัดการทรัพยากรน้ำรองรับเขตพัฒนาพิเศษตะวันออก (ปี ๒๕๖๓-๒๕๘๐)

ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ได้เห็นชอบและมีความเห็น ดังนี้

๑) การพัฒนาโครงการด้านแหล่งน้ำในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา มีการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนงานหลายโครงการ อาจทำให้เป้าหมายต่ำกว่าแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี จึงเห็นควรให้หน่วยงานเร่งรัดปรับแผนงานโครงการที่มีศักยภาพดำเนินการให้เร็วขึ้น

๒) เห็นควรให้บูรณาการขับเคลื่อนโครงการสำคัญเพิ่มเติม ๑๑ โครงการ สอดคล้องกับสภาพปัญหาเชิงพื้นที่และ นโยบายรัฐบาล เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และอุทกภัยได้อย่างเป็นรูปธรรม

มติที่ประชุม

๑) เห็นชอบในหลักการเป้าหมายแผนงานโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญเพิ่มเติม ๑๑ โครงการ

๒) ให้หน่วยงานเร่งรัดปรับแผนการดำเนินการตามกระบวนการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และนำความเห็นของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญไปดำเนินการด้วย

ข้อสั่งการประธาน ให้หน่วยงานเร่งรัดปรับแผนการดำเนินการตามกระบวนการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้ดำเนินการตามความเห็นของอนุกรรมการฯ

๑.๓ กรอบแนวทางเพื่อการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สอยทรัพยากรน้ำสาธารณะของหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๖ วรรคสาม) ตามมาตรา ๖ วรรคสาม พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ หรือ อปท. ที่รับผิดชอบ (ทรัพยากรน้ำสาธารณะตามวรรคสอง) ไปออกหลักเกณฑ์การใช้สอยทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น ตามกรอบแนวทางที่ กนช. กำหนด ดังนั้น สทนช. ได้พิจารณาศึกษาจัดทำกรอบแนวทางเพื่อการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สอยทรัพยากรน้ำสาธารณะของหน่วยงานของรัฐหรือ อปท. ดังนี้

ด้านการจัดทำแผนและติดตามผล

ข้อ ๑ ให้มีแผนงานการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ทั้งในภาวะปกติ และในภาวะน้ำแล้งหรือภาวะน้ำท่วม ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำที่ผ่านความเห็นชอบของ กนช.

ข้อ ๒ ให้ประสานหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันบริหารจัดการและใช้สอยทรัพยากรน้ำสาธารณะสำหรับกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ ตามกฎหมายหรือกฎในเรื่องนั้น

ข้อ ๓ ให้มีการติดตามและรายงานผลการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและผลดีหรือผลกระทบในการดำเนินการตามแผนงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ด้านการจัดทำมาตรการและควบคุมดูแล

ข้อ ๔ ให้มีมาตรการในการควบคุมดูแลทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการบุกรุก การกระทำอื่นใดอันจะก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ หรือทำให้เสื่อมสภาพต่อคุณภาพของน้ำ

ข้อ ๕ ให้มีการควบคุมดูแลทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศน์ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ในบริเวณพื้นที่แหล่งทรัพยากรน้ำสาธารณะนั้น

มติที่ประชุม เห็นชอบกรอบแนวทางเพื่อการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สอยทรัพยากรน้ำสาธารณะของหน่วยงานของรัฐหรือ อปท.

๑.๔ ร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด... ตามพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙ กำหนดว่า “กรณีจำเป็นให้ กนช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดเพื่อบูรณาการน้ำในระดับจังหวัด” และจากการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ได้รับทราบความก้าวหน้าโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลน้ำระดับจังหวัด และให้ มท. สทนช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยกร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

ทรัพยากรน้ำจังหวัด... ขยายผลให้ครบทั้ง ๗๖ จังหวัด เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบูรณาการระหว่างหน่วยงานจังหวัด ดังนั้น สทนช. จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกจังหวัด ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) อยู่ในพื้นที่เป้าหมายน้ำแล้งและน้ำท่วม (Area Based) (๒) เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดของกระทรวงมหาดไทย (๓) เป็นจังหวัดตัวแทนลุ่มน้ำหลักหรือลุ่มน้ำจังหวัดอยู่ในลุ่มน้ำ (๔) เป็นพื้นที่อ่อนไหว/ต้องบูรณาการกับหน่วยงาน และ (๕) เป็นจังหวัดนำร่องและพร้อมดำเนินการ

ผลการคัดเลือก ที่สามารถจัดตั้งได้ในปี ๒๕๖๓ มีจำนวน ๔๐ จังหวัด ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓๖ จังหวัด มีองค์ประกอบ จำนวน ๒๐-๒๕ คน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ร่วมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านน้ำในจังหวัด ผู้แทนผู้ใช้น้ำภาคเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม โดยมีหัวหน้าสำนักงานจังหวัด (เจ้าภาพ) หัวหน้าสำนักงาน ปภ.จังหวัด และผู้แทน สทนช.ภาค เป็นเลขานุการร่วม มีหน้าที่และอำนาจ (๑) จัดทำแผนงาน แผนปฏิบัติการ และแผนงานงบประมาณการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามกรอบแผนแม่บทระดับลุ่มน้ำ (๒) บูรณาการและขับเคลื่อนแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัดทั้งในภาวะปกติ และภาวะวิกฤต (๓) บูรณาการข้อมูลและสารสนเทศทรัพยากรน้ำ และ (๔) ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และรายงานต่อ กนช.

ที่ประชุม กนช. มีข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ

๑) เห็นควรแต่งตั้งให้ครอบคลุมทั้ง ๗๖ จังหวัด เนื่องจากทุกจังหวัดประสบปัญหาด้านทรัพยากรน้ำที่มีความแตกต่างหลากหลายกัน และทุกจังหวัดมีบุคลากรของหน่วยงานในพื้นที่อยู่แล้ว

๒) การระบุผู้แทนจากกลุ่มผู้ใช้น้ำภาคเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ตามข้อ ๑๗-๑๙ อาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งกัน เห็นควรใช้เป็นผู้แทนกลุ่มผู้ใช้น้ำหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านน้ำทั้ง ๓ ด้าน ไม่เกิน ๔ คน

๓) ควรให้เลขานุการเป็นเลขานุการร่วมกันทั้งหมด

๔) อำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดสามารถพิจารณากลั่นกรองร่วมกับคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.)

๕) เสนอให้มีผู้แทน กฟผ. ในพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เนื่องจาก กฟผ.มีการบริหารจัดการน้ำในเขื่อนหลายแห่งที่เกี่ยวข้องกับหลายจังหวัด

๖) สำหรับงบประมาณให้ดำเนินการปรับแผนการใช้จ่ายในปี ๒๕๖๓ ไปพลางก่อน และในปี ๒๕๖๔ ให้เสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณต่อไป

มติที่ประชุม

๑) เห็นชอบให้จัดตั้งคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด

๒) เห็นชอบร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด องค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ

๓) ให้สำนักงบประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดต่อไป

๔) ให้นำความเห็นของ กนช. ไปดำเนินการต่อไป

๒. เรื่องอื่น ๆ ๒ เรื่อง

๒.๑ ผลการประชุมคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย ฝ่ายเลขานุการ กนช. ได้รายงานผลการประชุมคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน โดยมีผลการประชุม ดังนี้

๑) รับทราบการเตรียมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ค.ศ. ๒๐๒๑ - ๒๐๓๐

๒) รับทราบยุทธศาสตร์การจัดการภัยแล้ง คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง ค.ศ. ๒๐๒๐ - ๒๐๒๕

๓) รับทราบร่างแผนปฏิบัติการประจำปี คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง ค.ศ. ๒๐๒๐ - ๒๐๒๑

๔) รับทราบการดำเนินงานตามระเบียบปฏิบัติ เรื่อง การแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้า และข้อตกลง โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนหลวงพระบาง และข้อคิดเห็นภาคประชาชน

๕) รับทราบการปรับองค์ประกอบคณะอนุกรรมการวิชาการ ภายใต้คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย

๖) รับทราบร่างแถลงการณ์ร่วม (Joint Statement) ของรัฐมนตรีทรัพยากรน้ำภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง ซึ่ง ครม. ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๗) รับทราบมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เห็นชอบกรอบการเจรจาตามมติที่ประชุมคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย

มติที่ประชุม รับทราบ

๒.๒ ความก้าวหน้าการจัดตั้งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ตามมติ กนช.ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๒ เห็นชอบให้ สทนช. จัดทำร่างศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ และกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๔ สทนช. ได้จัดทำกรอบโครงสร้าง**ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ** มีอำนาจหน้าที่ (๑) ควบคุม สั่งการ บัญชาการ และอำนวยการแก้ไขวิกฤติน้ำเป็นการชั่วคราวจนกว่าปัญหาวิกฤติน้ำจะผ่านพ้นไป (๒) ออกคำสั่งเพื่อการป้องกันแก้ไข ควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที และประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า (๓) บัญชาการร่วมกับกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (บกปภ.ช.) ในกรณีที่เป็นสาธารณภัยด้านทรัพยากรน้ำหรือวิกฤติน้ำ และก่อนจะยกระดับเป็นศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ มี**กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธาน** มีอำนาจหน้าที่ (๑) อำนวยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับ ดูแล และสรุปข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (๒) อำนวยการและบูรณาการเพื่อบริหารจัดการวิกฤติน้ำและพิจารณายกระดับเป็นศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ กรณีสถานการณ์มีแนวโน้มเข้าขั้นรุนแรงหรือวิกฤติ

มติที่ประชุม เห็นชอบให้ดำเนินการต่อไป

ข้อสั่งการประธาน ให้ สทนช. เร่งดำเนินการร่างคำสั่งศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ และกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. เรื่องเสนอเพื่อทราบ ๔ เรื่อง ได้แก่

๓.๑ ผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ฝ่ายเลขานุการ กนช. ได้รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ ดังนี้

(๑) คณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธานการประชุม เพื่อรับทราบสถานการณ์น้ำ แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และเห็นชอบให้หน่วยงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค โดยผลการประชุมมีดังนี้

๑) รับทราบสถานการณ์น้ำปัจจุบัน กรมอุตุนิยมวิทยา ได้คาดการณ์ ๓ เดือนข้างหน้า ภาคใต้จะมีปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ส่วนภาคอื่น ๆ มีปริมาณฝนใกล้เคียงค่าปกติ

สถานการณ์แหล่งน้ำทั่วประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๒) ปริมาณน้ำทั้งประเทศ ๕๑,๐๐๘ ล้าน ลบ.ม. (๖๒%) มีน้ำใช้การได้ ๒๖,๙๓๓ ล้าน ลบ.ม. (๔๖%) โดยภาคตะวันตก ๒๓,๓๗๓ ล้าน ลบ.ม. (๘๒%) มีปริมาณน้ำมากที่สุด รองลงมาคือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกมีปริมาณน้ำคงเหลือน้อยที่สุด รองลงมาคือภาคเหนือ

๒) รับทราบการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ สทนช. ได้ดำเนินการตามมติ โดยการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมวิเคราะห์ และหาแนวทางป้องกันและแก้ไข ดังนี้

๒.๑) การคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง ปี ๒๕๖๒/๖๓ (๑) ด้านการอุปโภคบริโภค มีพื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ ในเขตการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน ๖๑ สาขา ๓๑ จังหวัด และนอกเขตการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน ๓๘ จังหวัด (๒) ด้านการเกษตร พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำในเขตชลประทานที่ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ แบ่งออกเป็น พื้นที่ไม่มีปริมาณน้ำเพียงพอที่จะสนับสนุนการเพาะปลูก จำนวน ๕ แห่ง พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำเพียงพอเพื่อการเกษตรต่อเนื่อง (พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น) จำนวน ๙ แห่ง พื้นที่ที่มีปริมาณน้ำเพียงพอเพื่อการเกษตรนาข้าวรอบที่ ๒ บางพื้นที่ จำนวน ๙ แห่ง รวม ๓๖ จังหวัด ในส่วนของพื้นที่นอกเขตชลประทาน เสี่ยงขาดแคลนน้ำ ๒๐ จังหวัด

๒.๒) มาตรการรองรับพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับภาวะเสี่ยงการขาดแคลนน้ำ ดังนี้

(๒.๒.๑) เพื่อการอุปโภค–บริโภค การประปานครหลวง (กปน.) การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ได้จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับภาวะเสี่ยงการขาดแคลนน้ำทั้งในเขตและนอกเขตบริการ สำหรับพื้นที่ที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำนอกเขตพื้นที่บริการของ กปน. และ กปภ. มีหน่วยงานดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำทั้งน้ำใต้ดินและผิวดิน ได้แก่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) กองทัพบก กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.) อปท. เป็นต้น

(๒.๒.๒) เพื่อการเกษตร จากสถานการณ์การเพาะปลูกข้าวนาปรัง ปี ๒๕๖๒/๖๓ ในพื้นที่ลุ่มเจ้าพระยาใหญ่พบว่า มีการเพาะปลูกข้าวนาปรังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ณ วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒ พบพื้นที่เพาะปลูก ๒,๗๓๔,๖๕๔ ไร่ เพิ่มขึ้น ๒,๕๐๔,๘๕๑ ไร่ เมื่อเทียบพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ มีแผนการจัดสรรน้ำ ดังนี้

- **ในเขตพื้นที่ชลประทาน** ตามแผน-ผล การจัดสรรน้ำของอ่างขนาดใหญ่-กลาง มากกว่าแผน พบว่า อ่างขนาดใหญ่ เกินแผน ๑๔ แห่ง จาก ๓๓ แห่ง อ่างเก็บน้ำขนาดกลางเกินแผน ๖๘ แห่ง จาก ๓๒๑ แห่ง ได้ปรับแผนการจัดสรรน้ำใหม่เป็น ๑๒,๕๗๐ ล้าน ลบ.ม. จากแผนเดิม ๑๑,๙๘๔ ล้าน ลบ.ม. ปรับเพิ่ม ๕๘๗ ล้าน ลบ.ม. โดยปรับแผนของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๑๔ แห่ง แบ่งเป็น ภาคเหนือ ๕ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ แห่ง ภาคตะวันออก ๕ แห่ง ภาคกลาง ๑ แห่ง และภาคตะวันตก ๒ แห่ง ส่วนการปรับแผนของอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ๑๑ แห่ง แบ่งเป็นภาคเหนือ ๓ แห่ง และภาคตะวันออก ๘ แห่ง
- **นอกเขตพื้นที่ชลประทาน แผนปฏิบัติการรับมือ** พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร นอกเขตชลประทาน พบพื้นที่เสี่ยงรุนแรง ซึ่งอาจส่งผลทำให้ไม้ยืนต้นตาย ๓๐ จังหวัด ๐.๓๗ ล้านไร่ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นเสี่ยงขาดแคลนน้ำ ๒.๖ ล้านไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.)/อปท.) โดยกรมทรัพยากรน้ำ (ทน.) และ ทบ. จัดหาแหล่งน้ำสนับสนุน ได้แก่ ขุดบ่อบาดาล และจัดหาแหล่งน้ำผิวดิน

๒.๓) เห็นชอบแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง การเตรียมความพร้อมรับมือ หน่วยงานทุกภาคส่วน ได้แก่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ชป. ทน. ทบ. กรมทางหลวง (ทล.) กรมทางหลวงชนบท (ทช.) นทพ. และการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) เตรียมความพร้อมเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือ และอุปกรณ์ รวม ๔,๑๙๒ เครื่อง แบ่งเป็น รถบรรทุกน้ำและรถผลิตน้ำ ๑,๕๑๗ เครื่อง เครื่องจักรและเครื่องขุด ๑๗๕ เครื่อง และเครื่องเจาะบ่อและสูบน้ำ ๒,๕๐๐ เครื่อง **สรุปแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ดังนี้**

- ด้านอุปโภค-บริโภค รวม ๒,๐๑๓ โครงการ แบ่งเป็นในเขตบริการของการประปา ๓๑ จังหวัด โดยเสนอของบกลางเพิ่มเติม ๕๑ โครงการ ๓๔ สาขา และนอกเขตบริการของการประปา ๔๓ จังหวัด โดยขุดเจาะบ่อบาดาล ๑,๐๕๖ โครงการ จัดหาแหล่งน้ำผิวดิน ๒๓๒ โครงการ ซ่อมแซมระบบประปา ๖๗๔ โครงการ
- ด้านการเกษตร ดำเนินการปรับแผนการบริหารจัดการน้ำและจัดหาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุน ปริมาณน้ำให้เป็นไปตามแผนการใช้น้ำ แบ่งเป็นในเขตชลประทาน ๓๖ จังหวัด กระทรวง

เกษตรและสหกรณ์ (กษ.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงพลังงาน (พพ.) ดำเนินการปรับแผนการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอ และควบคุมให้เป็นไปตามแผนการใช้น้ำ และนอกเขตชลประทาน ๓๔ จังหวัด กษ. ทส. ดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุน

๒.๔) รับทราบสถานการณ์น้ำในแม่น้ำโขง จากการคาดการณ์ระดับน้ำในช่วงฤดูแล้งต่ำลงกว่าเดิมมีผลกระทบทั้งด้านเกษตรและการขนส่งทางน้ำ สำหรับการรายงานผลการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง ได้แก่ (๑) ร่วมประชุมคณะทำงานร่วมสาขาทรัพยากรน้ำสมัยวิสามัญ ครั้งที่ ๓ ณ นครกวางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อการแลกเปลี่ยนสถานการณ์น้ำของจีนและไทยในช่วงฤดูแล้งเพิ่มเติม (๒) ร่วมประชุมหารือโต๊ะกลมสำหรับระดับรัฐมนตรีด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ (MLC) ครั้งที่ ๑ ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อการผลักดันความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และความช่วยเหลือในการปล่อยน้ำในกรณีร้องขอ

โดยมีมาตรการรองรับสถานการณ์ ประกอบด้วย

- **มาตรการภายในประเทศ** (๑) มอบ กปภ. สถ. และ ทบ. จัดหาแหล่งน้ำสำรองและขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล เพื่อสำรองปริมาณน้ำในการอุปโภค-บริโภค (๒) มอบ มท. โดยจังหวัด (ริมแม่น้ำโขง) สร้างการรับรู้ความเข้าใจแนวโน้มสถานการณ์วิกฤติน้ำ และหามาตรการในการดูแลการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ และ (๓) มอบกระทรวงคมนาคม (คค.) กำหนดมาตรการการขนส่งและการคมนาคมทางน้ำและ มท. มาตรการรองรับการพังทลายของตลิ่งริมฝั่งโขง
- **มาตรการระหว่างประเทศ** (๑) หารือกรอบแนวทางการตอบสนองข้อมูลสถานการณ์น้ำแล้งของประเทศสมาชิกแม่น้ำโขง ทั้งในกรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง (๒) หารือแนวคิดเบื้องต้นของความร่วมมือด้านการจัดการวิกฤตน้ำ ภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง และ (๓) ผลักดันการเจรจาในเวทีกรอบความร่วมมือระดับรัฐมนตรี เช่น อาเซียน หรือความร่วมมือระดับทวิภาคี

จากการประชุมคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีความเห็น ดังนี้

๑) แม่น้ำโขงลดลง เสนอให้ขอความร่วมมือจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการขอน้ำเพิ่มในฤดูแล้งเป็นกรณีพิเศษ และให้วางมาตรการแม่น้ำโขงให้ชัดเจน

๒) ให้ สทนช. ในฐานะฝ่ายเลขานุการดำเนินการตามกรอบมาตรการความร่วมมือ และหารือกับประเทศสมาชิก ๖ ประเทศ โดยเฉพาะเรื่องการใช้น้ำในแม่น้ำโขง

๓) ให้เน้นในเรื่องการจัดหาน้ำอุปโภค-บริโภคเป็นหลัก เนื่องจากปีนี้คาดว่าจะขาดน้ำและแห้งแล้งมาก ให้พิจารณาทำพื้นที่แก้มลิงในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในฤดูฝนและน้ำหลาก เพื่อเก็บน้ำในหน้าฝนให้มากที่สุด

ที่ประชุม กนช. มีข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ กรณีเสนอของบกลางเพิ่มเติมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้งบกลางโดยให้ผ่าน กนช. ก่อนเสนอ คณะรัฐมนตรี และระหว่างนี้ขอให้หน่วยงานเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้า

มติที่ประชุม รับทราบผลการดำเนินงานและข้อสั่งการของคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และเห็นชอบให้หน่วยงานขอสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง โดยนำความเห็นของ สงป. ไปดำเนินการต่อไป

ข้อสั่งการประธาน

๑) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนแก้ไขปัญหาภัยแล้งให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒) ให้ สทนช. และ สงป. พิจารณาโครงการและความเหมาะสมงบประมาณ ตามอำนาจหน้าที่และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

(๒) คณะอนุกรรมการพิจารณา กลั่นกรอง กฎหมายด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยมีรองเลขาธิการ สทนช. (นายสำเริง แสงภู่วงค์) ได้รับมอบหมายให้เป็นประธานการประชุม เพื่อรับทราบและพิจารณา โดยผลการประชุมมีดังนี้

๑) รับทราบความก้าวหน้าการจัดทำกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของ ๓ หน่วยงาน ดังนี้

(๑.๑) สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ดำเนินการ ๑) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. .... ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาตรวจร่างของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) ๒) ร่างกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๑๑ ฉบับ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของ สคก. ๓) ร่างระเบียบและประกาศ กนช. จำนวน ๖ ฉบับ เสนอประธาน กนช. เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ ขณะนี้อยู่ระหว่างพิจารณาลงนาม ๔) ส่วนร่างระเบียบและประกาศที่เหลือ จำนวน ๓ ฉบับ เป็นร่างที่จัดทำขึ้นเป็นแบบเพื่อประกาศใช้ในกรณีมีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเมื่อถึงกำหนด และอีก ๓ ฉบับ เป็นร่างประกาศคณะกรรมการลุ่มน้ำและหน่วยงานของรัฐ

(๑.๒) กระทรวงมหาดไทย โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้มีคำสั่งที่ ๖๙๙/๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการยกร่างกฎหมายลำดับรองมาตรา ๗๔ และ ๗๕ และอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำโครงการวางผังระบายน้ำในบริเวณลุ่มน้ำ จำนวน ๒๕ ลุ่มน้ำ โดยได้รายงานผลการดำเนินการดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีทราบแล้ว เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

(๑.๓) ทส. โดย ทน. ร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศึกษาและยกร่างกฎกระทรวงตามมาตรา ๗๘ และร่างประกาศกระทรวงตามมาตรา ๘๑ และยกร่างอนุบัญญัติในส่วนที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจและภารกิจของ ทส. โดยมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการรับฟังความเห็นร่างกฎกระทรวงตามมาตรา ๗๘ จำนวน ๕ ครั้ง และเมื่อได้ร่างกฎกระทรวงแล้ว จะจัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นใน กทม. และปริมณฑล ๑ ครั้ง โดยร่างประกาศกระทรวงตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง ได้มีการกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ยังไม่ได้ประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และยังไม่มีหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะตามมาตรา ๗๘ ทั้งนี้ จะเร่งรัดดำเนินการส่งผลการศึกษาในส่วนของประกาศพนักงานเจ้าหน้าที่เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทส. ออกเป็นประกาศกระทรวงฯ ต่อไป ซึ่งการออกอนุบัญญัติตามหมวด ๔ เรื่องการจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ จะของบประมาณปี ๒๕๖๔ เพื่อดำเนินการต่อไป

๒) เห็นชอบในหลักการกรอบแนวทางเพื่อการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สอยทรัพยากรน้ำสาธารณะของหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) เห็นชอบในหลักการ ร่าง คำสั่ง กนช. เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด (มาตรา ๒๐ วรรคสาม)

มติที่ประชุม รับทราบผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการพิจารณา กลั่นกรองกฎหมายด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

(๓) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้ประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน เพื่อรับทราบและพิจารณา โดยผลการประชุมมีดังนี้

(๑) รับทราบผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ผ่านมา โดยมีผลงานสำคัญ สรุปได้แก่ (๑) การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค : เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน ๒,๐๔๙ หมู่บ้าน (๒) การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต : เพิ่มปริมาณน้ำ ๔๔๘ ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ ๒๕๑,๙๙๘ ไร่ (๓) การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย : ปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติ ๗๖ แห่ง (๔) การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ : ก่อสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย ๖ แห่ง (๕) การบริหารจัดการ : พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ , แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี

(๒) รับทราบงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๓

(๒.๑) ผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๒ งบประมาณทั้งสิ้น ๖๒,๘๓๑.๕๙ ล้านบาท เบิกจ่ายงบประมาณและก่อหนี้ผูกพันแล้ว ๖๑,๓๓๘.๕๒ ล้านบาท คงเหลือ ๑,๔๙๓.๐๗ ล้านบาท มีการปรับแผนการปฏิบัติงาน ณ สิ้นไตรมาส ๔ วงเงินรวม ๙,๖๕๗.๑๑ ล้านบาท

(๒.๒) งบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยแยกตามมิติงบประมาณ ๓ ด้าน (Function, Agenda, Area) ประกอบด้วย ๓๐ หน่วยงาน ๙ กระทรวง จำนวน ๑๙,๒๖๗ โครงการ วงเงินรวม ๑๐๖,๗๘๘.๙๑ ล้านบาท เฉพาะงบบูรณาการด้านน้ำ ๑๘ หน่วยงาน ๕๙,๔๓๑.๐๗ ล้านบาท คณะกรรมาธิการวิสามัญงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการด้านน้ำ ปรับลดรวม ๖๓๔.๘๕ ล้านบาท คิดเป็น ๑.๐๗% คงเหลือหลังปรับลด ๕๘,๗๙๖.๒๑ ล้านบาท

(๓) เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (กรอบแนวทางการขับเคลื่อนฯ/ตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนฯ/ปฏิทินการดำเนินงาน)

(๔) เห็นชอบแผนปฏิบัติการของหน่วยงานภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ให้เสนอ กนช. ในครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๒ แผนงาน ได้แก่ ๑) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ของ องค์การจัดการน้ำเสีย และ ๒) โครงการเพื่อการพัฒนา ปี ๒๕๖๒ และ ปี ๒๕๖๓ ของการประปาส่วนภูมิภาค ในวาระพิจารณา

มติที่ประชุม รับทราบผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

(๔) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ได้ประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน เพื่อรับทราบและพิจารณา โดยผลการประชุมมีดังนี้

๑) รับทราบการดำเนินการโครงการศึกษาความเหมาะสมและวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การผันน้ำจากเขื่อนศรีนครินทร์ เพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง จังหวัดกาญจนบุรี โดย สทนช. ได้รับมอบให้ศึกษาโครงการศึกษาความเหมาะสมและวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การผันน้ำจากเขื่อนศรีนครินทร์ เพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง ๕ อำเภอ จังหวัดกาญจนบุรี

(๑.๑) ผลการศึกษาขั้นวางโครงการได้แนวทางเลือกที่เป็นไปได้ ๓ แนวทาง และยังขาดข้อมูลเป็นที่ประจักษ์ต่อประชาชนในพื้นที่ คือการศึกษาทางเลือกที่ ๑ อุโมงค์ผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนศรีนครินทร์ไปยังอ่างเก็บน้ำลำอีซู ที่ยังไม่สามารถเข้าศึกษาในพื้นที่ป่าบริเวณที่จะเจาะอุโมงค์ได้ เพื่อให้มีข้อมูลประกอบการพิจารณาทางเลือกครบถ้วน ปัจจุบัน สทนช. ได้มีหนังสือถึงกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เพื่อขออนุญาตเข้าศึกษาวิจัย เมื่อวันที่ ๑๕ พ.ย. ๒๕๖๒

(๑.๒) แนวทางที่จะดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากได้รับอนุญาตฯ ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ สทนช. จะเร่งทบทวนการคัดเลือกแนวทางการผันน้ำที่ชัดเจน ภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ ศึกษาความเหมาะสมภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ในขั้นตอนที่เหลืออยู่ให้แล้วเสร็จภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๓ และเมื่อมีรูปแบบโครงการที่ชัดเจนแล้ว สทนช. จะประสานกรมชลประทานในฐานะที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติ ดำเนินการเตรียมความพร้อมในการสำรวจ ออกแบบ และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อไป

๒) รับทราบความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของคณะทำงานติดตามการขอใช้พื้นที่ป่าสำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ และแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๓๔ โครงการ ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องแล้ว ๗ โครงการ (คงอยู่ในกระบวนการเสนอคณะรัฐมนตรี/การจัดทำแผนที่แนบท้าย) อยู่ระหว่างพิจารณาคำขอ ๘ โครงการ อยู่ระหว่างการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม ๔ โครงการ และอยู่ระหว่างการศึกษา ๑๕ โครงการ

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มโครงการที่ได้รับงบประมาณแล้ว แต่ยังไม่ได้รับอนุญาต ๔ โครงการ ได้รับอนุญาตครบถ้วนแล้ว ๑ โครงการ อยู่ระหว่างกระบวนการเสนอจัดทำพระราชกฤษฎีกาเพิกถอน ๒ โครงการ และอยู่ระหว่างการพิจารณา ๑ โครงการ

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มโครงการที่พร้อมยื่นขอใช้พื้นที่ป่าไม้ และต้องดำเนินการภายในปี ๒๕๖๕ รวม ๘ โครงการ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องแล้ว ๓ โครงการ (อยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรี) อยู่ในกระบวนการเพิกถอน ๒ โครงการ และเตรียมยื่นคำขอใช้พื้นที่ ๓ โครงการ

กลุ่มที่ ๔ กลุ่มโครงการที่อยู่ระหว่างการพิจารณารายงานด้านสิ่งแวดล้อม ๓๐ โครงการ สามารถเข้าสู่กระบวนการขอใช้พื้นที่ได้ทันที ๗ โครงการ อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ๑ โครงการ อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ๑๗ โครงการ ต้องจัดทำรายงานใหม่ ๔ โครงการ และถอนรายงาน ๑ โครงการ

กลุ่มที่ ๕ กลุ่มโครงการที่อยู่ระหว่างศึกษาและขออนุญาตเข้าศึกษาวิจัย ๑๐ โครงการ ได้รับอนุญาตให้เข้าศึกษาครบถ้วนแล้ว ๘ โครงการ รอการอนุญาต ๒ โครงการ

๓) รับทราบความก้าวหน้าการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ มีโครงการขนาดใหญ่ที่ศักยภาพในการดำเนินการภายใน ปี ๒๕๖๕ จำนวนทั้งสิ้น ๕๗ โครงการ สรุปได้ดังนี้

(๓.๑) ผ่าน กนช. และผ่านคณะรัฐมนตรีแล้ว ๒๑ โครงการ วงเงิน ๑๐๗,๐๔๒ ล้านบาท แบ่งเป็น

(๓.๑.๑) ผ่านคณะรัฐมนตรีและได้รับงบประมาณแล้ว จำนวน ๑๘ โครงการ วงเงิน ๑๐๐,๖๑๖ ล้านบาท มีจำนวน ๒ โครงการ ติดปัญหาด้านมวลชน ได้แก่ โครงการอ่างเก็บน้ำวังหีบอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช และโครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองนครศรีธรรมราชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยทั้ง ๒ โครงการอยู่ระหว่างกระบวนการทำความเข้าใจกับภาคประชาชน ดำเนินการตามแผน จำนวน ๙ โครงการ วงเงิน ๖๓,๔๓๒ ล้านบาท และเสนอขอตั้งงบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๗ โครงการ วงเงิน ๒๕,๒๒๖ ล้านบาท

(๓.๑.๒) ผ่านคณะรัฐมนตรี แต่ยังไม่ได้ขอตั้งงบประมาณ จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ โครงการปรับปรุงขยาย กปภ. สาขาพังงา - ภูเก็ต โครงการปรับปรุงขยาย กปภ. สาขานครศรีธรรมราช และโครงการปรับปรุงขยาย กปภ. สาขาแม่สาย - ห้วยไคร้ - แม่จัน - เชียงแสน

(๓.๑.๓) ผ่าน กนช. แล้ว เตรียมเสนอคณะรัฐมนตรี ๔ โครงการ วงเงิน ๑๑,๘๗๕ ล้านบาท ได้แก่ โครงการสำรวจความสูงภูมิประเทศด้วยแสงเลเซอร์ (LiDAR) ระยะที่ ๒ โครงการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยเมืองชุมพร ตามแนวพระราชดำริ (คลองผันน้ำคลองชุมพร) โครงการปรับปรุงคลองยม-น่าน และโครงการอุโมงค์ระบายน้ำใต้คลองพระยาราชมนตรี จากคลองภาษีเจริญถึงคลองสนามชัย

(๓.๑.๔) ระหว่างเตรียมความพร้อมเพื่อขับเคลื่อน ๓๒ โครงการ วงเงิน ๓๙๖,๙๒๑ ล้านบาท

(๓.๒) เห็นชอบในหลักการเป้าหมายการขับเคลื่อนแผนงานโครงการสำคัญและโครงการขนาดใหญ่เพิ่มเติมจำนวน ๑๑ โครงการ

(๓.๓) เห็นชอบในหลักการโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและการจัดการทรัพยากรน้ำรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๘๐) และแผนหลักการพัฒนาหนองหาร จังหวัดสกลนคร เป็นโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ

จากการประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ มีความเห็น ดังนี้ ๑) ให้หน่วยงานเร่งรัดดำเนินการโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้แล้วเสร็จตามแผน ทั้งนี้ โครงการใดที่มีศักยภาพให้ปรับแผนให้แล้วเสร็จเร็วขึ้น ๒) ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเร่งดำเนินการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในโครงการที่ได้รับงบประมาณแล้วและติดปัญหาด้านสังคม

มติที่ประชุม รับทราบผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ และให้ดำเนินการตามความเห็นของอนุกรรมการต่อไป

(๕) คณะอนุกรรมการจัดทำหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้ประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีนายสิริวิชญ กลิ่นภักดี ผู้ช่วยเลขาธิการ สทนช. เป็นประธาน ได้รับทราบและพิจารณา ดังนี้

๑) รับทราบการแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๒) เห็นชอบในหลักการ หลักเกณฑ์การระบายน้ำของเขื่อนเก็บกักน้ำและเขื่อนระบายน้ำ และเกณฑ์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ ๑) เห็นชอบในหลักการเกณฑ์ระบายน้ำ การบริหารจัดการน้ำเขื่อนเก็บกักน้ำ และเขื่อนระบายน้ำในระยะเร่งด่วนและระยะสั้น ๒) เห็นชอบในหลักการเกณฑ์การระบายน้ำเขื่อนเก็บกักน้ำ/เขื่อนระบายน้ำ (ระยะเร่งด่วน และระยะสั้น) และ ๓) เห็นชอบในหลักการเกณฑ์การใช้สีในการจำแนกระดับความรุนแรง

จากการประชุมคณะอนุกรรมการจัดทำหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีความเห็น ดังนี้ ๑) เห็นควรจัดทำหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริหารจัดการน้ำในส่วนของน้ำใต้ดินเพิ่มเติม ๒) หลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริหารจัดการน้ำของปริมาณฝน เห็นควรกำหนดให้ความเข้มฝนเป็นหลักเกณฑ์เพิ่มเติมด้วย ๓) เห็นควรให้เพิ่มหลักเกณฑ์การระบายน้ำสำหรับการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งด้วย

มติที่ประชุม รับทราบผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการจัดทำหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และให้ดำเนินการตามความเห็นของอนุกรรมการต่อไป

(๖) คณะอนุกรรมการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและผังน้ำ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีนายประดับ กลัดเข็มเพชร รองเลขาธิการ สทนช. เป็นประธาน ได้รับทราบและพิจารณา ดังนี้

๑) รับทราบเทคโนโลยีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดังนี้

(๑.๑) การเติมน้ำใต้ดิน แนวทางในการปฏิบัติสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไป นำไปใช้ในการดำเนินการเติมน้ำใต้ดินระดับตื้นให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

(๑.๒) การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่โดยการใช้เทคโนโลยี (River Bank Filtration : RBF) เป็นระบบสูบน้ำผสมผสานระหว่างน้ำบาดาลที่กักเก็บในตะกอนหินร่วน น้ำพาและน้ำในแม่น้ำที่ซึมผ่านชั้นกรวดทรายสู่ชั้นน้ำบาดาลตามชายฝั่งแม่น้ำ ทำให้น้ำผ่านการกรองและมีการปรับคุณภาพโดยธรรมชาติจึงได้น้ำที่มีคุณภาพดี และช่วยลดค่าใช้จ่ายในการผลิตน้ำประปา

๒) รับทราบความร่วมมือต่างประเทศด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

(๒.๑) กรอบความร่วมมือต่างประเทศด้านเทคโนโลยีดาวเทียมเพื่อการบริหารทรัพยากรน้ำความร่วมมือระหว่าง สทนช. และกระทรวงสิ่งแวดล้อมของสาธารณรัฐเกาหลี ได้มีความร่วมมือภายใต้บันทึกความเข้าใจด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งลงนามร่วมกันเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๒ ณ ทำเนียบรัฐบาลไทย โดยมีนายกรัฐมนตรีไทย และ ประธานาธิบดีสาธารณรัฐเกาหลี ร่วมเป็นสักขีพยาน

(๒.๒) ความร่วมมือไทย – เยอรมัน ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สาขาการจัดการน้ำ TGCP – Water ผ่านองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศเยอรมัน (GIZ)

(๒.๓) ความร่วมมือระหว่างไทย - ออสเตรเลีย ผู้แทนประเทศออสเตรเลียได้หารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย ในการยกระดับความร่วมมือด้านการบริหารจัดการน้ำระหว่างสองประเทศ

๓) รับทราบการจัดทำทำเนียบองค์ความรู้เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อสร้างเครือข่ายและพันธมิตรระดับพื้นที่ รวมถึงต่อยอดขยายผลไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสานความร่วมมือเป็นเครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

๔) รับทราบกรอบแนวทางการดำเนินงานในการจัดทำผังน้ำ ดังนี้

(๔.๑) รวบรวมข้อมูลด้านทรัพยากรน้ำและผังน้ำ รวมถึงข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของลุ่มน้ำในทุกมิติ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของลุ่มน้ำ

(๔.๒) ติดตามการดำเนินการการจัดทำผังน้ำในแต่ละลุ่มน้ำ การประกาศใช้ผังน้ำในราชกิจจานุเบกษา ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๔.๓) อำนวยการการใช้งานผังน้ำในแต่ละภาคส่วน

จากการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและผังน้ำ มีความเห็น ดังนี้ ๑) ให้ทบทวนข้อมูลทุกมิติครอบคลุมทั้งช่วงน้ำท่วมและน้ำแล้ง หน้าตัดของลำน้ำ การเคลื่อนย้ายของตะกอน เป็นรายปี หรือราย ๕ ปี ๒) ให้ใช้ผังระบายน้ำ ๒๕ ลุ่มน้ำเดิมของกรมโยธาธิการและผังเมือง (ยผ.) เพื่อใช้ประกอบการออกแบบผังน้ำ ๓) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมเจ้าท่า) สนับสนุนข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำผังน้ำ

มติที่ประชุม รับทราบผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและผังน้ำ และให้ดำเนินการตามความเห็นของอนุกรรมการต่อไป

๓.๒ ความก้าวหน้าแผนงานโครงการที่เสนอในคณะรัฐมนตรีสัญจร และงานนโยบายที่นายกรัฐมนตรีตรวจพื้นที่ ฝ่ายเลขานุการ กนช. ได้รายงานความก้าวหน้าของแผนงาน/โครงการ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในการประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร และงานนโยบายนายกรัฐมนตรีตรวจงานในพื้นที่ ตั้งแต่จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์ วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ ถึงการประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร จังหวัดราชบุรีและจังหวัดกาญจนบุรี วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ รวมจำนวน ๕ ครั้ง มีแผนงานโครงการทั้งสิ้น ๑๓๗ แผนงาน/โครงการ วงเงิน ๕,๒๔๔.๐๑ ล้านบาท โดยได้รับจัดสรรงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (งบกลาง) ดำเนินการ จำนวน ๗๘ โครงการ งบประมาณ ๒๖๑.๕๓ ล้านบาท และเสนอเข้าแผนเพื่อขอตั้งงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ จำนวน ๕๙ โครงการ งบประมาณ ๔,๙๘๒.๔๗ ล้านบาท

มติที่ประชุม รับทราบความก้าวหน้าแผนงานโครงการที่เสนอในคณะรัฐมนตรีสัญจร และงานนโยบายที่นายกรัฐมนตรีตรวจพื้นที่ โดยให้ หน่วยงานเร่งรัดโครงการ และรายงานผลให้ สทนช. ทราบทุกระยะ

๓.๓ ผลการดำเนินการของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ฝ่ายเลขานุการ กนช. ได้รายงานผลการประชุมคณะกรรมการลุ่มน้ำ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ ทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งที่ประชุมได้รับทราบและพิจารณา ดังนี้

๑) รับทราบ (๑) สถานการณ์น้ำในลุ่มน้ำ และมาตรการรองรับสถานการณ์ภัยแล้ง/อุทกภัย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ (๒) รายงานความก้าวหน้ากฎหมายลำดับรอง กระบวนการ

ได้มาซึ่งกรรมการลุ่มน้ำ และกรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำใน กนช. ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ (๓) แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี ๒๕๖๓ ตาม (ร่าง) พ.ร.บ. งบประมาณ ปี ๒๕๖๓ (๔) ความก้าวหน้าโครงการจ้างที่ปรึกษาในพื้นที่ลุ่มน้ำ (๕) โครงการจ้างที่ปรึกษา ปี ๒๕๖๓ ในพื้นที่ลุ่มน้ำ

๒) เห็นชอบในหลักการ (๑) (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แต่ละลุ่มน้ำและแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทฯ (ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕) (๒) ปฏิทินการดำเนินงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ (๓) การขอความเห็นต่อแผนงาน/โครงการที่จะเสนอต่อ กนช. ๕ โครงการ ได้แก่ ๑) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ๒๐ ปี ขององค์การจัดการน้ำเสีย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ๒) โครงการเพื่อการพัฒนา ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ของ กปภ. ๓) แผนหลักการพัฒนาหนองหาร จังหวัดสกลนคร ๔) โครงการเพิ่มน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำ ของ ทน. และ ทบ. และ ๕) โครงการจัดหาน้ำต้นทุน และแนวทางการบริหารจัดการน้ำ จังหวัดภูเก็ต

มติที่ประชุม รับทราบและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็น ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการลุ่มน้ำไปพิจารณาดำเนินการ

๓.๔ รายงานผลการดำเนินการตามมติ กนช. และข้อสั่งการของประธาน กนช. เมื่อคราวประชุม กนช. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒ และครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๒

รับทราบผลการดำเนินการตามมติ กนช. ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒ ครั้ง สรุป ดังนี้

๑) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๘ เรื่อง ดำเนินการตามมติและข้อสั่งการแล้ว ๕ เรื่อง อยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรี ได้แก่ โครงการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยเมืองชุมพร (ลุ่มน้ำคลองชุมพร) โครงการสำรวจความสูงภูมิประเทศด้วยแสงเลเซอร์ (LiDAR) ระยะที่ ๒ และโครงการปรับปรุงคลองยม - น่าน จังหวัดสุโขทัย

๒) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๒ จำนวน ๔ เรื่อง ดำเนินการตามมติและข้อสั่งการแล้ว ๓ เรื่อง และอยู่ระหว่างการกลั่นกรองตรวจสอบแผน คือ แผนแม่บทระดับลุ่มน้ำและแผนปฏิบัติการเพื่อเสนอ กนช. ต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบผลการดำเนินการตามมติ กนช. และข้อสั่งการของประธาน กนช. เมื่อคราวประชุม กนช. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ และครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

ข้อสั่งการประธาน โครงการที่เป็นการบูรณาการเชิงพื้นที่ เช่น บึงบอระเพ็ด และบึงราชนก หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจาก กนช./ คณะรัฐมนตรีต้องเสนอแผนงานและงบประมาณตามกรอบเวลาที่กำหนดในแผน